

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

א.א.

עין משפט
נר מצוה

יא א מיי פ"י מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
א:
יב ב מיי פ"י מהלכות
ק"פ הלכה ה:
יג ג מיי פ"א מהלכות
ק"פ הלכה ד ופט"ו
מהלכות פסולי מוקדשין
הלכה ו:
יד ד מיי פ"ג מהלכות
ק"פ הלכה א:
יד ה סה הלכה ג:

רבינו חננאל

שינוי קודש עור ישנו
אפי' לאחר מיתה
המקדיש, נכון שהיה עולה
שחטתה לשם שלמים,
לאפו'ק שנינו בעלים
דאיןנו נפסל אלא מחיים
דכיון שמת פקעה רשותה
והוריננה מעליה, וישנו
בגבור כביחיד כי שני
קודש פוסל בקרבנות
הצבור, שאם יחשבו
הגולה לשם חטאת או
לשם אשם, כמו פוסל
בקרבן יחיד כן פוסל
בקרבנות צבור. ואפי'
דפרכת שינוי קודש
דפסולו בגופו ושינוי
בעלים שאין פסולו בגופו,
דהא פסח הוא לשם
פסח נשחט ופסח דשינוי
בעלים שאין מגופו הוא.
לאו פירכא היא דתרווייהו
פסול מחשבה ינהו ולא
שני. ומאי דפרכת נמי
שינוי קודש לאחר
מיתה ואין שינוי בעלים
לאחר מיתה, ורב פנחס
בר רב אחי אומר יש
בעלים לאחר מיתה, אמר
רב אחי לרב פנחס
דוקא קאמר מר יש בעלים
לאחר מיתה והיה ליה
שינוי קודש ובעי איתויה
אחריותי, או לדמא אמרין
מאי איכא ביה כמה עשה
מכבדא ליה, א"ל דוקא
קא אמרנא, וזו השמועה
כלה מה לשינוי קודש שכן
פסולו בגופו וישנו באברע
עבודות וישנו לאחר מיתה
וישנו בצבור כביחיד כולה
מפריש כפי"א בחשיטת
קדישים פריך מיהא בתרתי
לדריה וכל בהתחלה, ולרבא
דהוה מרא דשעתא
בתרתי מה לשנוי קודש
שכן ישנו באברע עבודות
כדאמרין וישנו בצבור
כביחיד לאפו'ק צבור דלא
משחכת ליה בשנוי בעלים
דהא לך שיראל בעלי
הן, ופשיטה רבא פסח
לשם פסח בשאר ימות השנה
לשם פסח בשני בעלים
נעשה כמי שאין לו בעלים
בזמן פסול. תנן בתחלת
שחיטת קודש חזין מן
הפסח ומן החטאת פסח
בזמןו שלא לשמו פסול
שנאמר וארמתם זבח פסח
לד' דייקין מינה
דבעין לשמו, ותנן נמי
(הפסח) [הובח] נפסל
באברע כן בחשיטת
שנאמר המקריב את זבח
השלמים כן, בקבלה
שנאמר והקריבו זו קבלת
הזם, בריקת שנאמר
הזוקק את דם השלמים,
הכוללת שנאמר והקריבו
הולכה ואפקה רחמנא
בלשון הקרבן. מתני'
שחטו שלא לאוכלי ושל
למנוי כו. ת"ר כיצד שלא
לאוכלי שחטו להולה
ולקמן. כיצד שלא למנוי,
למנוי עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת, ופשטנו בעיניו למנוי נפשתו תכוסו על השם, לאוכלי שנאמר איש לפי אכלו, ויתקשש אוכלין למנוין.

וישנו לאחר מיתה. מה שבו מביא קרבן אצו ואם שחטו שלא לשמו לא עלה לשם חובה ואחריות הקרבן מוטל על נכסי המת וצריך להביא אחר וישנו בקרבן צבור קרבן יחיד: **אצל שנינו בעלים.** מחשבו דבצר אחר הוא ואינו צורבצב עבדות. בשאר זבחים דלחו פסח ולאו עיקרן לאכילה אתי אלף לכפרה לא שייך שינוי בעלים אלף זבחה ליתא אלף זבחה וכל מרביתן שחר עבודות לפוסלה זבחינו בעלים צפ"ק דזבחים ט"א למרביתן אלף שוחט להתכפר אחר זבחה דמו או מוליק או מקבל לזרוק לשם אחר או זרק ממנו לשם אחר אצל שוחט לשם אחר שמתה השחיטה לצדה לשם אחרים אצל זשעת שחיטה אין לעתו על זבחה אלף לצעולי כשר ולבי אמי"ר התם ח"כ אמר רב אשי ק"ו ומה אם בנמוק שאמר הריני שוחט לשם פלוני דכשר שחטו לזרוק לשם פלוני פסול מקום שאם אמר כו' ש"מ מיהא דאין מחשבת שינוי בעלים בשאר עבודות אצ"כ מחשבתו צדחת מהן על מנת לזרוק אצל זבחינו קודש שחטו לשמו פסול דכתיב וזכ שולמים זבחה לשם שלמים וכן צדחתה ושחט אותה לחטאת וכן פסח וזכ פסח הוא. ומיהו ודאי פסח שיקרו לבעלי ליאכל זה שחטו שלא לשם בעלי לאכילתו למנוין אחרים פסול דקתני מתני' [לקמן] שחטו שלא למנוי פסול וע"כ צדיצב על השחיטה לחודא קאמר לא על מנת לזרוק ומדאיפלוג זה אמוראי צממרא [ע"כ] שחטו למולין על מנת שצממרו צו ערלים מכלל דשחטו לערלים דמתניתין צממרו על השחיטה קאמר ושלף למנוי דומיא דלערלים דהא גבי הדדי קתני להו: **ואינו לאחר מיתה.** דאין שם זבחינו עליו מאחר שמת ואם שינה שחטו כשר: **איונו נצב.** דלשם מי שינה אותו שלא צעולי אש לשם נכרס לא מיפקיל כדאמרין התם ולקמן בשמעתין [סג]. דאין שינוי בעלים פוסל אצ"כ שיהו למחויב כפרה כמותו דליק מלכפר עליו ו עליו ולא על חזירו אלא שנינו בעלים פסול בחזירו דומיא דידיה ומחויב כפרה כמותו ואי לא לא פסול: **ואפי' פירכי: לאו דווקא.** כלומר לאו פירכי יניהו תרתי מיהא דווקא ומפרש ואזיל תרתי לאו דווקא: פסול מחשבה לא מיקרי פסול הגוף: **ולרב פנחס.** צפ"ק דזבחים אמרה: **יש בעלים לאחר מיתה.** ואם שחטו לשם בעלים אחרים צריך היורש להביא אחר: **כמי שאין לו בעלים.** כמי ששחטו זומנו שלא לשם בעלים, ואפי' שמעתי שינוי בעלים אינו זוריקה כדאמרין [סג]. אין מחשבת אוכלים זוריקה ואפי' אפשר לומר כן דמחשבת שלא לאוכלי מנויין עליו הן וזשחטה הוה דגלי רחמנא ולא בשאר עבודות אצל מחשבת שלא למנוי דהיינו שינוי בעלים עיקרה זוריקה הוה כדאמרין [לקמן] בשמעתין זוריקה וכפר עליו ולא על חזירו: **מתני' לאוכלי ושלא לאוכלי כשר.** דמקצת אוכלין לא פסלי ולקמן [סג]: **מפרש טעמא:** מפרש דמא. שלא יקרוש כדי שיהא ראוי לזריקה: **ואם נורק.** קודש לתמיד כשר דאפי' לא תרפין [לעיל ד' עט]. יאחר דבר שנאמר על עגב צדק הערבים וגו' לא מיפקיל כדכתיב: **גבי' מכסת.** לשון מנויין כמו את מכסת הערבך [ויקרא ס]: **סורסי.** ארני. חכמי האומות קורין לו לינג'ל שוריי"ל: **דוס.** שחוט. למימרא דזשעת שחיטה צריך להתכוין למנוי: **לפי אכלו.** הראוי לאכול פרט לחולה ולקמן ולערל ואפילו הן מנויין שחטו

וישנו לאחר מיתה. וישנו בצבור כביחיד תאמר בשינוי בעלים דאין פסולו בגופו ואינו בארבע עבודות ואינו לאחר מיתה ואינו בצבור כביחיד ואפי' על גב דתרתו לאו דוקא תרתי מיהא דוקא דמאי שנא שינוי בעלים דלא הוה פסולו בגופו דפסולו מחשבה בעלמא היא שינוי קודש נמי פסולו מחשבה בעלמא היא ותו הא דאמר שינוי בעלים אינו לאחר מיתה ולרב פנחס ברי' רב אחי אמי דאמר יש שינוי בעלים לאחר מיתה מאי איכא למימר תרתי מיהא דוקא יניהו אלא אמר רבא פסח ששחטו בשאר ימות השנה בשינוי בעלים נעשה כמי שאין לו בעלים בזמנו ופסול: **מתני' א** שחטו שלא לאוכלי ושלף למנוי ו לערלים ולטמאים פסול לאוכלי ושלף לאוכלי למנוי ושלף למנוי למולים ולערלים לטמאים ולטהורים כשר: **ב** שחטו קודם חצות פסול משום שנא' ב'ין הערבים שחטו קודם לתמיד כשר ובלבד שיהא אחר ממרס בדמו עד שיוזק התמיד ואם נזרק כשר: **ג** ת"ר כיצד שלא לאוכלי לשום חולה או לשום זקן כיצד שלא למנוי נמנו עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת מנהני מילי ד'ת"ר ב'במכסת מלמד שאין הפסח נשחט אלא למנוי ויכול ששחטו שלא למנוי יהא כעובר על המצוה וכשר ת"ל במכסת תכוסו הכתוב שנה עליו לעכב ר' אומר לשון סורסי הוא כאדם שאומר שלא לאוכלי מנא לן האמר קרא איש לפי אכלו תכוסו איתקש אוכלין למנויין שחטו

תורה אור השלם

1. ותיקב לבם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחפש יהוה והשקט אתו כל קהל צדקת ישראל בן הנהרבים: שמות יב ו
2. ואם יקעט הפית מדינת משה ולקח הווא והטבו הקרב אל ביתו במכתב נפש איש לפי אכלו תכוסו על השחט: שמות יב ו

לעזי רש"י

לינג'ל שוריי"ל. שפה סורית.

מוסף רש"י

שלא לאוכלי. לחולה ולקמן שאין יסולין לאכול כות ואין בו מנויין אחרים אלא הן [ועיל ט]. פסול. דאיש לפי אכלו תכוסו הראוי לאכול [ועיל ט]. ושלא למנוי. נענו עליו חובה זו ושחטו לשם חבורה אחרת [ועיל ט]. ולערלים מילה שכן שחטו לחו חמתם פסח דכתיב כל על לא יאכלו בו [ועיל ט]. ולטמאים ממי אחרים צדיצב וזכרת הן על אכילתן [ועיל ט]. משום שנאמר בין הערבים. ומה פנחס שנה הכתוב צדיצב ומי כ"ד בין טעריס [ובח' ח']. איתקש אוכלין למנויין. מה מנויין מעטף חף אוכלין מעטף, שאם שחטו לעמאלים ולערלים לחולה ולקמן שאין יסולין לאכול כות פסול, ואפילו הן מנויין, דהא לפי אכלו צדאי קאמר מנויין [וח' ח'].

מוסף תוספות

- א. ולדרייה נפקא לן מיהו דאם שחטו שלא לשמו לאחר מיתה בעלים חייב היורש להביא אחר התחתיו דהוה לאו לבעלים לשם חובה שמיא"ט אם שחטו שלא לשם בעלי. מוס' שא"ל. ע"ז ולא על חבור היינו זריק וזריק חרבי כפרה. ט"ג. אבל הכא אית לן למימר דלא גלי אלא בביחיה ולא בשאר עבודות. ט.